

Biskopsval

Svenska kyrkan är indelad i 13 olika stift. Varje stift har en biskop. När en biskop slutar, ofta när hen går i pension, ska ett biskopsval förrättas för att utse en ny biskop som efterträdare. Det är stiftsstyrelsen, Svenska kyrkans styrorgan på stiftsnivå, som är ansvarig för biskopsvalet. Ordningen för biskopsval regleras i 8 kap. 7–39 a §§ kyrkoordningen.

Stockholms stift genomför biskopsval under våren 2019 med nomineringsval i december 2018.

Med församling avses i det följande församlingar som inte ingår i pastorat.

Vem får rösta?

Röstberättigade vid ett biskopsval är präster och diakoner med tillsvidareanställning eller tidsbegränsad anställning som varar minst sex månader i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat, stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter samt elektorerna som väljs av kyrkofullmäktige i församlingar och pastorat.

Det totala antalet elektorerna i stiftet är lika med antalet röstberättigade präster och diakoner den dag då stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för biskopsvalet. Elektorerna och deras ersättare väljs av kyrkofullmäktige. Valbar som elektor är den som är kyrkobokförd i församlingen eller pastoratet, är döpt, tillhör Svenska kyrkan och har fyllt 18 år senast på valdagen.

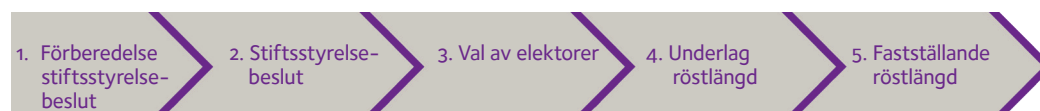
Ingen har mer än en röst även om man skulle tillhöra mer än en av de röstberättigade grupperna. Röstlängden för röstberättigade präster och diakoner fastställs av stiftsstyrelsen. Valet av elektorerna rapporteras in till stiftet som gör en sammanställning som utgör röstlängd över valda elektorerna.

Behandling av personuppgifter

Följande delprocesser innebär att personuppgifter behandlas:

- Förberedelser
- Nomineringsval m.m.
- Biskopsval

Förberedelser

1. Förberedelse stiftsstyrelsebeslut

Stiftskansliet tar fram ett underlag för församlingar/pastorat med förslag till beslut angående val av elektorerna. Underlaget utgörs av en lista, där uppgift om anställda präster och diakoner i stiftet och dess församlingar/pastorat hämtas från Kyrksam¹. Uppgifterna stäms av med församlingarna/pastoraten och kompletteras vid behov. E-post används för att skicka listorna mellan en församling/ett pastorat och stiftet.

En vecka före stiftsstyrelsens beslut hämtas också uppgifter om antal röstberättigade medlemmar i kyrkovalet per församling/pastorat från kyrkobokföringen (KBOK). Dessa uppgifter utgör underlag för stiftsstyrelsens beslut om fördelning av antal elektorerna per församling/pastorat.

Ändamålet med detta steg är att få fram ett korrekt beslutsunderlag till stiftsstyrelsen och den lagliga grunden är avtal; dels anställningsavtal (för röstberättigade präster och diakoner), dels 8 kap. 16–17 §§ kyrkoordningen (som anger hur val av elektorerna går till).

1. Kyrksam är det gemensamma organisationsregistret för Svenska kyrkan. Enligt Svenska kyrkans bestämmelser SvKB 2014:1 2 § ska Kyrksam utgöra ett aktuellt register över Svenska kyrkans anställda, förtroendevalda och andra aktiva.

2. Stiftsstyrelsebeslut

Baserat på underlaget från steg 1, fattar stiftsstyrelsen beslut om antal elektorerna per pastorat/församling samt tidpunkt för när valet ska ske. Underlaget består av ett tjänsteutlåtande² samt en lista med anonymiserade uppgifter i en sammanställning över antal präster, diakoner, antal medlemmar samt antal elektorerna.

Beslutet protokollförs och protokollet anslås på stiftskansliets anslagstavla samt publiceras på intranätet. Information om beslutet skickas per e-post till ordförande och vice ordförande i kyrkofullmäktige, ordförande i kyrkoråd samt kyrkoherdar. De personuppgifter som behandlas vid utskick är namn och e-postadress. Information om beslutet skickas även per post till valförrättarna (kontraktsprostarna).

Ändamålet med detta steg är att uppfylla kraven i 8 kap. 16–17 §§ kyrkoordningen och laglig grund är därmed avtal.

3. Val av elektorerna

Inför elektorsvalet skickas praktisk information från stiftskansliet till kyrkofullmäktige i församlingar och pastorat.

Själva elektorsvalet sker i församlingen/pastoratet varför endast resultat-rapporteringen beskrivs här. Efter avslutat elektorsval skickar församlingarna/pastoraten en lista med valda elektorerna och ersättare till stiftet via e-post eller vanlig post. Listan innehåller personuppgifterna namn, nomineringsgrupp, adress, e-postadress, mobiltelefonnummer samt ersättningsordning för valda elektorerna och ersättare. Församlingarna/pastoraten lägger in uppgifterna i Kyrksam.

Ändamålet med detta steg är att uppfylla kraven i 8 kap. 16–23 §§ kyrkoordningen, så även här utgör avtal laglig grund.

4a. Underlag röstlängd för präster och diakoner.

Uttag från Kyrksam av uppgifter rörande röstberättigade präster och diakoner stäms av med de uppgifter som finns sedan steg 1. Listan stäms även av med kontraktsprostarna via e-post. De personuppgifter som hanteras är namn, titel och pastorat/församling för varje röstberättigad. Den slutliga röstlängden beslutas av stiftsstyrelsen i nästa steg. Ändamålet med detta steg är att säkerställa att röstlängden är korrekt, och laglig grund är avtal, det vill säga anställningsavtal (för de röstberättigade som är anställda av Svenska kyrkan) samt 8 kap. 15 § kyrkoordningen.

4b. Sammanställning elektorerna.

När resultaten av elektorsvalen har kommit in till stiftskansliet, förbereder stiftshandläggarna ett underlag till röstlängd som utgörs av en sammanställning av alla valda elektorerna och ersättare.

5. Fastställande av röstlängd

Stiftsstyrelsen fattar beslut om den slutliga röstlängden över präster och diakoner. Beslutet protokollförs och protokollet diarieförs samt anslås tillsammans med den fastslagna röstlängden på stiftskansliets anslagstavla. Protokollet samt röstlängd (med uppgifter för respektive församling/pastorat) sänds också till samtliga församlingar/pastorat per e-post.

Enligt 8 kap. 15 a § kyrkoordningen har den röstberättigade präst eller diakon som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden, eller anser sig felaktigt utelämnad, rätt att inom en vecka skriftligen hos stiftsstyrelsen begära att uppgiften rättas. Om stiftsstyrelsen anser att uppgiften är korrekt och därmed inte anser att korrigeringen behövs, är det möjligt att enligt 8 kap. 39 a § kyrkoordningen överklaga till valprovsnämnden. Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen inom två veckor från det att röstlängden har anslagits på stiftskansliets anslagstavla³. Om överklagande inkommer behandlas de personuppgifter som finns i överklagandet och i röstlängden.

2. För information om hur vi behandlar anställdas personuppgifter, se Stockholms stifts integritetspolicy.

3. Se även Svenska kyrkans bestämmelser, SvKB 2010:6.

Ändamålet med detta steg är att säkerställa att röstlängden är korrekt, och laglig grund är anställningsavtal (för de röstberättigade som är anställda av Svenska kyrkan) och 8 kap. 15 och 15 a §§ kyrkoordningen.

Nomineringsval med mera

Valprocessen inleds med ett nomineringsval för att få fram kandidater. Alla som är röst-berättigade kan nominera namn. De som fått minst fem procent av rösterna vid nomineringsvalet går vidare till biskopsvalet. Om möjligt ska dock minst fem kandidater tas fram. Resultatet av nomineringsvalet skickas till Svenska kyrkans ansvarsnämnd som gör en behörighetsprövning av kandidaterna.

Efter nomineringsvalet anordnas en hearing/utfrågning. Kandidaterna presenteras också på stiftets webbplats.

Röstberättigade i biskopsvalet är:

1. Domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
3. särskilt utsedda elektor.

1. Nomineringsval

De elektor som har förhinder ska anmäla detta och meddela att det finns ersättare som kan träda in i deras ställe enligt fastställd inträdesordning. Anteckning om detta görs i röstlängden. Ersättare som vet att de ska ersätta en elektor vid nomineringsvalet ska anmäla sig när den kommer till lokalen.

Nomineringsvalet inleds med möjlighet till plädering, det vill säga att tala för och presentera de olika personer som föreslås som kandidater. Rätt att plädera har de röstberättigade. Den som vill plädera för en nominering fyller i en särskild blankett där hen får fylla i sitt eget namn och sitt pastorat/församling/valkrets framgår, samt namnet på den hen vill nominera och den föreslagna titel/befattning och var den föreslagna bor/är verksam. Stiftet behandlar personuppgifterna som fylls i på blanketten för att kunna administrera talarlistan vid pläderingarna och för att veta vilka personer som det pläderas för inför nomineringsvalet. Ändamålet med personuppgiftsbehandlingen är administration. Laglig grund för personuppgiftsbehandlingen är berättigat intresse både vad avser den som pläderar och den som det pläderas för. Blanketten kommer att gallras efter det att överklagandetiden för biskopsvalet passerats.

Pläderingarna kommer att filmas av stiftets kommunikationsavdelning. Bildöverföring kommer att ske till storbildsskärmar inne i lokalen, så att alla som är där kan se och höra den som pläderar. Pläderingarna kommer även att live-streamas, dvs. direktsändas med ljud och bild, på stiftets webbplats. Förutom live-streamingen av pläderingarna kommer stiftet att textrapportera på Facebook. Detta görs för att personer som inte kan vara i lokalen under pläderingarna ändå ska kunna följa dem antingen via direktsändning på stiftets webbplats eller som inlägg på Facebook. Inga bilder kommer dock att läggas ut på Facebook och kommentarsfältet kommer att vara avstängt. Här har stiftet ett journalistiskt ändamål med personuppgiftsbehandlingen, dvs. att sprida information och informera allmänheten.

Efter pläderingarna ges tillfälle till överläggningar i grupper. Nomineringsvalet sker sedan på en i förväg beslutad tid, för att de som vill rösta men inte lyssna på pläderingarna ska veta när de ska komma. Vid röstningsförfarandet används röstlängderna, i form av utskrivna listor, för att pricka av de röstberättigade. I röstlängderna anges namn, personnummer och församling/pastorat för de röstberättigade. Personnummer används för att de röstberättigade ska kunna identifieras på ett betryggande sätt. Den som röstar lägger sin röstsedel (med namn på den man vill se som kandidat i biskopsvalet) i valurnan.

När röstningen är avslutad räknas rösterna, resultatet protokollförs, protokollet diarieförs och anslås på stiftskansliets anslagstavla. De personuppgifter som anges i protokollet är namn på kandidaterna, deras röstetal och namn på ledamöter i stiftsstyrelsen

och sekreteraren. Resultatet av nomineringsvalet kommuniceras med media och publiceras på stiftets hemsida.

Nomineringsvalet (och elektorsvalet) kan överklagas till Svenska kyrkans valprövningsnämnd i enlighet med 8 kap. 38 § kyrkoordningen. Elektorsvalet kan enbart överklagas i samband med att nomineringsvalet överklagas. Skrivelse med överklagandet ska ha kommit till stiftsstyrelsen senast en vecka efter att resultatet har anslagits enligt ovan. Om överklagande inkommer behandlas de personuppgifter som finns i överklagandet och i de andra handlingarna som nämns i detta steg.

Det övergripande ändamålet med detta steg är att genomföra ett nomineringsval enligt kyrkoordningens regler och stiftsstyrelsens beslut och anvisningar. Laglig grund är avtal, det vill säga anställningsavtal (för de röstberättigade som är anställda av Svenska kyrkan) och reglerna i 8 kap. kyrkoordningen

2. Behörighetsprövning

När överklagandeperioden har passerats, skickar stiftskansliet en begäran om behörighetsförklaring tillsammans med protokollet från nomineringsvalet till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar. Om någon av kandidaterna redan är vigd till biskop, omfattas hen inte av behörighetsprövningen eftersom hen redan är behörig.

De som får minst fem procent av rösterna i nomineringsvalet går vidare till biskopsvalet efter Ansvarsnämndens behörighetsprövning. Om möjligt ska fem kandidater tas fram, vilket kan innebära att någon blir kandidat även om hen får mindre än fem procent. Ändamålet med steget är att säkerställa att kandidaterna uppfyller de krav som enligt kyrkoordningen ställs för att vigas till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst. Laglig grund är avtal, det vill säga 8 kap. 8 §, 25 kap. 2 § och 30 kap. 2 § kyrkoordningen. Beträffande känsliga personuppgifter tillkommer rätten för stiftet att hantera information om medlemmar i Svenska kyrkan.

3. Hearing/utfrågning

Hearing av kandidaterna sker i form av möten med muntlig intervju och/eller anföranden. Dessa möten streamas, videofilmas och sprids via stiftets externa webbsida och i sociala medier.

Hur stiftet behandlar personuppgifter i sociala medier och på webben framgår av en särskild del av stiftets integritetspolicy.

4. Presentation av kandidater

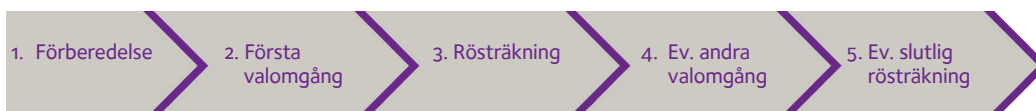
Utöver hearingen kommer kandidaterna också att presenteras på externwebben för att ge en så god bild som möjligt av kandidaterna. Hur stiftet behandlar personuppgifter på sin webb framgår av en särskild del av stiftets integritetspolicy.

Biskopsval

Biskopsvalet förrättas kontraktvis med kontraktsprestarna som valförrättare. Om någon kandidat får mer än hälften av rösterna är valet klart. I annat fall sker en andra valomgång mellan de två kandidater som fått flest röster.

En eventuell andra valomgång äger därefter rum. Den som då får flest röster har valts till biskop och kallas därmed biskop electus/electa till dess biskopsvigning skett.

Biskopsvigning sker därefter i Uppsala domkyrka. Ärkebiskopen viger den nya biskopen, assisterad av andra biskopar i Svenska kyrkan och inbjudna biskopar från andra kyrkor. Biskopsvigningsgudstjänsten är öppen för alla att delta i.

1. Förberedelse

I förberedelsesteget skickar stiftshandläggaren ut röstlängder över röstberättigade per beslutat valområde (kontrakten) till respektive valförrättare (kontraktsprosten). Samma röstlängd som i nomineringsvalet används, och skickas per e-post i form av en lista. Ändamålet med detta steg är att säkerställa att en korrekt röstlängd används vid biskopsvalet. Laglig grund är avtal, se 8 kap. 15 § kyrkoordningen.

2. Första valomgången

Själva biskopsvalet förrättas i de av stiftsstyrelsen beslutade valområdena, som är kontrakten. Val sker med slutna sedlar, och varje röstberättigad anger namnet på den kandidat som hen anser vara lämpligast att bli biskop i stiftet.

Ändamålet med detta steg är att välja en ny biskop för stiftet, och laglig grund är avtal, se 8 kap. 27-31 §§ kyrkoordningen.

3. Rösträkning

Omedelbart efter det att röstningen har förklarats avslutad räknas rösterna. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

Valförrättaren, kontraktsprosten, lämnar sedan protokollen från valförrättningen tillsammans med en förteckning över de röstande och valsedlarna till stiftsstyrelsen för slutlig sammanräkning.

Stiftsstyrelsen ansvarar för sammanräkningen av inlämnade resultat från samtliga valområden. Om en kandidat har fått mer än 50 procent av rösterna är valet avgjort, annars ska stiftsstyrelsen genast kungöra på stiftskansliets anslagstavla att en andra valomgång behövs, samt meddela de berörda. De personuppgifter som behandlas i detta steg är namn på kandidaterna, deras röstetal och namn på ledamöter i stiftsstyrelsens arbetsutskott och sekreteraren.

Resultatet av rösträkningen publiceras även på stiftets hemsida och kommuniceras med media enligt samma principer som i tidigare steg. Hur stiftet behandlar personuppgifter i sociala medier och på webben framgår av en särskild del av stiftets integritetspolicy.

Ändamålet med rösträkningen är att avgöra resultatet av den första valomgången, samt att få fram ett beslutsunderlag för om det behövs ytterligare en valomgång. Laglig grund är avtal, det vill säga 8 kap. 32-33 §§ samt 36 § kyrkoordningen samt för publicering av namn och röstetal journalistiskt ändamål.

4. Ev. andra valomgång

Om ingen av kandidaterna har fått mer än 50 procent av rösterna, genomförs en andra valomgång på samma sätt som den första, med samma ändamål och samma lagliga grund. Den andra valomgången genomförs mellan de två kandidater som i det första valet har fått flest röster.

5. Ev. slutlig rösträkning

När en andra valomgång har utförts, genomförs rösträkning på samma sätt som i steg 3, med ändamålet att välja en ny biskop för stiftet och samma lagliga grund som i steg 3.

Det bekräftade resultatet anslås på stiftskansliets anslagstavla med namn på den person som valts till ny biskop. De personuppgifter som behandlas i detta steg är namn på kandidaterna, deras röstetal och namn på ledamöter i stiftsstyrelsens arbetsutskott och sekreteraren.

Resultatet av rösträkningen publiceras även på stiftets hemsida och kommuniceras med media enligt samma principer som i tidigare steg. Hur stiftet behandlar personuppgifter i sociala medier och på webben framgår av en särskild del av stiftets integritetspolicy.

Ändamålet med rösträkningen är att avgöra resultatet av den första valomgången, samt att få fram ett beslutsunderlag för om det behövs ytterligare en valomgång. Laglig grund är avtal, det vill säga 8 kap. 32-33 §§ samt 36 § kyrkoordningen samt för publicering av namn och röstetal journalistiskt ändamål.

Biskopsvalet kan nu överklagas till Svenska kyrkans valprövnings-nämnd i enlighet med 8 kap. 38 § kyrkoordningen. Skrivelse med överklagandet ska ha kommit till stiftsstyrelsen senast en vecka efter att resultatet har anslagits enligt ovan. De personuppgifter som behandlas är de som finns i överklagandet och i andra handlingar som nämns i detta steg.

Handlingar i denna process som upprättas eller inkommer diarieförs och arkiveras enligt Svenska kyrkans bestämmelser 2016:6, 2017:1 och 2017:2 (länk). Med undantag av valsedlar bevaras dessa handlingar. Valsedlar gallras efter två år.